

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE:

Příloha k protokolu o státní magisterské zkoušce.

DIPLOMANT: HUTEČKOVÁ Klára

Obor: režie ALD

Oponent diplomové práce: doc. MgA. Mgr. Karel Tománek

Klára Hutečková vypracovala diplomovou práci, kterou nazvala „Možnosti uplatnění minimalistických nástrojů v divadle“. Zajímá ji, jaké místo minimalismus zaujímá v kontextu divadelní tvorby a jaké jsou jeho charakteristické nástroje a postupy.

Jako výchozí materiál si diplomantka zvolila díla tří významných minimalistů, kteří pracují s různými uměleckými médii: Zabývá se filmem Jeanne Dielman 23 Quai du Commerce, 1080 Bruxelles Chantal Akermanové, variací na toto dílo v podobě remixu Jeanne Dielman, 23 Quai du Commerce, 1080 Bruxelles Day x Day x Day, videem Nová kniha, „minimalistickou symfonií“ Tango polského kameramana a režiséra Zbigniewa Rybczyńského a inscenací Einstein na pláži divadelníka Roberta Wilsona. Jejím cílem – jak uvádí – není podat vyčerpávající charakteristiku minimalismu, ale vysledovat v něm jednotlivé tendence (prvky a postupy), které by mohla využít ve své divadelní práci, kterou stručně charakterizuje takto:

„Jde mi za prvé o vytvoření určité sítě subtilních podnětů vnímání a upozorňování diváka na ono vnímání samotné. Za druhé o střídmy divadelní jazyk, který nepoužívá efekty a funguje jaksi graficky na základě opakování prvků (jazykových, materiálůvých, tvarových).“ (10)

Předkládaná diplomová práce je členěná do sedmi kapitol. Klára Hutečková nejprve charakterizuje teoretická východiska minimalismu ve výtvarném umění, hudbě, filmu a na divadle. Poté následuje již výše zmíněná analýza děl Chantal Akermanové, Zbigniewa Rybczyńského a Roberta Wilsona.

Na konkrétních příkladech dokládá, že „základním materiálem“ minimalismu může být zdánlivě nedramatická situace z každodenního života (jako u Akermanové), poměrně složitá partitura, ve které nejde o děj, ale mnohem spíše o hudební vjem, orchestraci (jako je tomu u Rybczyńského), anebo výtvarně velmi sofistikovaná struktura jako u Wilsona (který ji sám charakterizuje jako portrét, zátiší a krajinu).

Z hlediska tématu zvolené práce je odpovídající i kontextuální odkaz na ruský formalismus, konkrétně na Šklovského termín „ozvláštnění“ a jeho vymezení vůči brechtovskému „zcizení“. „V souvislosti s minimalismem záměrně nepoužívám termín *zcizení*, který je spjat s analytickým a kritickým

myšlením, ale termín *ozvláštnění* který má oproti kritické analýze vzbudit v divákovi zvědavost, která v sobě nezahrnuje hodnotící aspekt. Divákovi je dána šance, aby si uvědomil, pomocí jakých nástrojů s ním umělecké médium komunikuje a jaký to má na něj účinek.“ (47)

V poslední části předkládaného textu diplomantka charakterizuje základní minimalistické nástroje: (1) ozvláštnění, (2) pomalost, (3) opakování a variace, (4) simultaneitu, (5) frontálnost a (6) jednoduchost. Zdůrazňuje přitom, že „ozvláštnění“ zaujímá v uvedeném výčtu výjimečné postavení, považuje ho za „nadřazenou kategorii, do níž spadají jednotlivé nástroje minimalismu“, neboť jejich hlavním posláním není účel v nich samých obsažený, ale je „ozvláštnění reality“ (48).

Klára Hutečková v předkládané práci postupuje systematicky, cituje odbornou literaturu, text je členěn přehledně a působí erudovaně. Je z něho patrné osobní zaujetí, které vychází nejen z teoretického zájmu, ale i z praktických zkušeností.

Sympaticky také působí prohlášení diplomantky: „Dalo by se předpokládat, že tím, že jsem si definovala a popsala nástroje, které minimalismus nejčastěji používá, mám nyní výbavu, s jejíž pomocí už mi bude od této chvíle jasné, jakým způsobem mám na svých projektech pracovat. To však neplánuji. Zřejmě by to také brzy přestalo být zajímavé. Ne nadarmo se říká, že umělec, který už svou formu našel, by ji měl rychle opustit, aby se sám nezaklel do jeho mechanického a neinspirovaného používání.“ (63)

V této souvislosti bych se rád zeptal, jak se zkušenost s psaním této diplomové práce promítne do připravovaného projektu v divadle Alfréd ve dvoře, o němž se Klára Hutečková v textu několikrát zmiňuje. Byl bych rád, kdyby svá tvrzení rozvedla a doložila na konkrétních případech. Zvláště by mě zajímalo, jak bude pracovat s herci; jakého výsledku chce dosáhnout a jaké zvolí prostředky k jeho dosažení?

Magisterskou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace (bude doplněn v průběhu obhajoby):

Datum: 23.6. 2017

.....
p o d p i s